

Foto: Cesilie Asp

Kvalitetssikring av Inn på tunet

Et nasjonalt utviklingsprosjekt

NORGES BONDELAG

Et samarbeid mellom KS, KSL Matmerk og Norges Bondelag
Prosjekteier: Norges Bondelag

April 2008

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn og hensikt	3
2. Definisjon og omfang	5
2.1 Definisjon	5
2.2 Omfang.....	5
3. Mål.....	6
4. Plan for gjennomføring.....	7
4.1 Kort beskrivelse av prosjektet:.....	7
5. Utvikling av de tre trinnene i kvalitetssikringssystemet.....	9
5.1 Utvikling av Trinn 1 - HMS.....	9
5.2 Utvikling av trinn 2 – de fysiske forhold rundt aktivitetstilbudet.....	11
5.3 Utvikling av trinn 3 –kontinuerlig kvalitetsforbedring	13
6. Andre nødvendige tiltak	15
7. Hovedtiltak og tidsplan i prosjektet	16
8. Organisering av prosjektet	17
9. Kritiske suksessfaktorer	18
10. Ordliste.....	19
11. Referanser	21

Prosjektplan

1. Bakgrunn og hensikt

Inn på tunet (IPT) tilbyr tilrettelagte aktiviteter på gårdsbruk, rettet mot enkeltmennesker og/eller grupper. Målsettingen med Inn på tunet tiltak er primært å bidra til bedre helse, utvikling og trivsel for den enkelte bruker. Tilbudene bygger på samarbeid med oppvekst-, utdannings-, arbeids- helse- eller sosialsektoren og omfatter aktiviteter som bygger på gårdens og bondens ressurser. Inn på tunet er landbrukets bidrag til stat og kommune for å løse deres lovpålagte oppgaver.

I dag er det bonden og kjøperen av tjenesten som sammen sørger for den nødvendige kvalitetssikring av gården, aktivitetene og tjenesten. Slik må det også være i fremtiden. Næringa sjøl mener det er et voksende behov for et nasjonalt system for kvalitetssikring. Næringa ser at med nye kjøpergrupper oppstår det nye utfordringer og behov. Næringa har utviklet ulike systemer landet rundt, men det er nå et ønske om å fremstå mer enhetlig. På denne måten vil man også å kunne bli en tydeligere aktør i salg og markedsføring av sine tjenester. Kjøpersiden opplever det samme behovet.

Det er i dag rundt 42 000 bønder som driver tradisjonell gårdsdrift som har kvalitetsikring av produksjonen sin gjennom Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Rundt 95% av all produksjon skjer på bruk som rapporterer at de gjør egenrevisjon. Kvalitetssystem i landbruket er et system for gården og det man tradisjonelt forbinder med jordbruks- og husdyrproduksjon. Inn på tunet bøndene etterlyser nå et system som også ivaretar Inn på tunet tjenester.

I Landbruks- og matdepartementets strategi "Ta landet i bruk" (LMD 2007) er målet for Inn på tunet; "Økt lønnsomhet gjennom langsiktige avtaler for gode kvalitetssikrede tjenester." Videre sier man i "strategi 1": "Utvikling av lønnsomme, kvalitetssikrede og markedsrettede tjenester som tar i bruk landbrukets menneskelige og materielle ressurser" og at det skal arbeides sentralt for å; "Bidra til oppretting av et nasjonalt kvalitetssikringssystem for "Inn på tunet - tjenester."

Gjennom Nasjonal handlingsplan (LMD sept 07) for Inn på tunet er også kvalitetssikring en prioritert oppgave. Handlingsplanen er et resultat av jordbruksforhandlingene i 2006, og det er "Faglig møtearena Inn på tunet" som har stått for utformingen. Arena Inn på tunet er et forum der Innovasjon Norge, på oppdrag fra LMD har samlet hele verdikjeden innenfor denne næringa. Formålet med de faglige møtearenaene er å bidra til nærings- og forretningsutvikling innen arenaenes verdikjeder og nettverk.

Gjennom nasjonal handlingsplan (LMD 2007) har Norges Bondelag fått følgende oppdrag: "Det må utvikles et nasjonalt verktøy for kvalitetssystemer som går på risikovurdering og

sikkerhet og en del som går på tilbudets/tjenestens innhold. Norges Bondelag har fått ansvaret i samarbeid med KS, Innovasjon Norges og Fylkesmannen.”

Det er gjennomført et forprosjekt på kvalitetssikring av Norges Bondelag og Norges Vel (2007). Gjennom forprosjektet er det kartlagt og vurdert et utvalg kvalitetssystemer som i dag finnes innenfor landbruket og andre bransjer. Forprosjektet konkluderer med at et system for kvalitetssikring bør bygge på KSL som et aktivt verktøy for kvalitetssikring av gårdsbruket i forhold til produksjonsprosesser og arbeidsmiljø. For å begrense antall kvalitetssystemer på gården vil det være hensiktsmessig å utvikle et system etter samme modell som KSL-systemet. I et slikt system vil KSL ligge som et grunnleggende kvalitetssystem i bunnen, i tillegg kommer kravene fra de som kjøper tjenester (kunden). Detaljnivå og juridisk gjennomgang av eksisterende avtaler, er per i dag varierende. Den reelle status for hvordan kvalitetssikring gjennomføres i praksis, har vi ikke fullstendig oversikt over per idag.

Det er viktig at systemet for kvalitetssikring utvikles på en slik måte at det oppfyller kravene som er nedfelt i de ulike kvalitetsstrategiene fra de forskjellige sektorene som utgjør potensielle kjøpere som f.eks skole, sosial- og helsesektoren og arbeidsmarkedsetaten.

Bruk av gården som en alternativ læringsarena for alle elever, er én av mange muligheter i Inn på tunet. Begrep som mestring og læring i et positivt og grønt miljø er sentrale faktorer for Inn på tunet. Gjennom kunnskapsløftet og utdanningsloven, skal skolene ivareta flere og flere oppgaver i forhold til elevene. Hvert enkelt barn skal ivaretas gjennom individuell og tilrettelagt opplæring. Erfaringer fra hele landet, viser at skolene mer og mer leter etter læringsarenaer som kan møte dagens behov for hvert enkelt barn. I tillegg trenger man alternative læringsarenaer for allmennpedagogikk, spesialpedagogisktiltak, og annen tilrettelagt undervisning. Kunnskapsløftet gir skolene nye utfordringer og muligheter hvor gårdsbruk i lokalsamfunnet kan og bør være aktuelle samarbeidspartnere.

I kvalitetsstrategien for sosial- og helsetjenester; ”Og bedre skal det bli... ” har man valgt å gi kvalitetsbegrepet et konkret innhold som bygger på samfunnets føringer, som oppfyller lovverkets krav og hva som ut fra et faglig perspektiv gir best mulig tjenester til brukerne. For sosial- og helsetjenesten innebærer god kvalitet at tjenestene er trygge, virkningsfulle, involverer brukere og pårørende, utnytter ressursene på en god måte, sikrer rettferdig fordeling, og er preget av kontinuitet og samordning. Kvalitetsarbeidet må ta sikte på åpenhet om tilbudene og fokusere på arbeidet med kontinuerlig forbedring av tjenestene i samarbeid med brukere, pårørende, frivillige samarbeidspartnere og øvrig tjenesteapparat. (Nasjonal Handlingsplan for Inn på tunet, LMD 2007)

Formålet med dette prosjektet skal være å utvikle et nasjonalt kvalitetssikringsverktøy. Dette skal være et verktøy som sikrer både tilbyder, brukerne og kunden. Gjennom prosjektet er det viktig å skape eierskap i hele verdikjeden til det utviklingsarbeidet som ligger foran oss. Verktøyet må både kombinere anvendbarhet i praksis, og imøtekomme kjøpers krav på en tilfredsstillende måte. Bare på den måten kan vi få til et system som sikrer både gården, aktivitetene og tjenesten som Inn på tunet tilbudene omfatter. Prosjektet må også sørge for at eierskapet til systemet blir på en slik måte at finansiering, revisjon og videre utvikling av systemet blir ivaretatt. Prosjektet må også sørge for at opplæring blir ivaretatt på en god og praktisk måte.

Det må likevel understrekes at det er et betydelig stykke arbeid som må legges ned for å få et kvalitetssikringssystem for IPT gårder og tjenester utviklet og implementert. Det at IPT-

tilbyderne henvender seg til ulike brukergrupper med ulike behov, og under ulike lovverk, kompliserer bildet ytterligere. Det jobbes i dag mye med kvalitetssikring i flere fylker, og det er forventninger i IPT-miljøet til at denne jobben blir satt i gang. Det er svært viktig at man i et videre arbeid greier å forene alle gode krefter, at erfaringene fra dette arbeidet rundt i landet blir samlet, og at man får kjøpersiden med i en aktiv deltagelse og dialog.

2. Definisjon og omfang

2.1 Definisjon

Inn på tunet (IPT) er tilrettelagte tilbud på gårdsbruk, rettet mot enkeltmennesker og/eller grupper. Målsettingen med Inn på tunet tiltak er primært å bidra til helse, utvikling og trivsel for den enkelte bruker. Tilbudene bygger på samarbeid med oppvekst-, utdannings-, arbeids- helse- eller sosialsektoren og omfatter aktiviteter som bygger på gårdens og bondens ressurser. Inn på tunet er landbrukets bidrag til stat og kommune for å løse lovpålagte oppgaver.

Gårdsmiljøet åpner for mange muligheter for aktiviteter, der stell av dyr og planter, drift av skogen og pleie av kulturlandskapet, vedlikehold av bygninger og maskiner utgjør noe av aktivitetsgrunnlaget. Inn på tunet innebærer sysselsetting og næringsutvikling for gårdbrukeren, og gårdens ressurser er med på å dekke samfunnets behov for tilrettelagte skole-, og arbeidsplasser for barn, unge og voksne. Dette kan være utdanningstilbud knyttet til skolen, eller aktivitets- og arbeidstreningstilbud gjennom helse og omsorgstjenesten.

Det unike med IPT tilbud er at det forener gårdens ressurser med samfunnets behov for omgivelser hvor blant annet opplæring og arbeidstrening kan foregå. Gården kan tilby meningsfulle aktiviteter for mennesker som av ulike årsaker har behov for en tilrettelagt hverdag. Samtidig gir det økt inntjening og sysselsetting for bonden og bygdesamfunnet.

2.2 Omfang

Norsk senter for bygdeforskning har gjennom tidligere forskning funnet ut at det er mellom 500 og 600 gårdsbruk som tilbyr ulike typer velferdstiltak (Fjeldavli og Meistad, 2004 og Bygdeforsk 2007). Trendundersøkelse gjennomført i landbruket i regi av Norsk senter for bygdeforskning (2006) viser at dette tallet kan være for lavt. Trendundersøkelsen sier at om lag 1500 gårdsbruk tilbyr Inn på tunet-tjenester i en eller annen form.

I følge tall fra NILF finnes det i dag 655 gårder som har et Inn på tunet tilbud, disse tilbyr rundt 800 – 900 ulike tilbud (NILF 2007). Over 40% av disse har høyere utdanning som høyskole eller universitetsutdanning (Bygdeforsk 2006). De vanligste tilbudene er generell undervisning av skoleelever, tilbud innen barnevernet, innenfor psykiske lidelser og eldre med begynnende demens. De fylkene med flest tilbud er Oppland, Buskerud, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Trøndelagsfylkene og Nordland. De har alle ca 50 tilbydere. NILF 2007 har i sin undersøkelse tatt for seg 8 ulike bruk, og i regnskapsåret 2004 - 2005. Konklusjonene er at det er stor variasjon i lønnsomheten, men at den stort sett er mer lønnsom enn tradisjonelt jordbruk. Beregner man familiens arbeidsfortjeneste per årsverk viste driftsgranskningene (2005 tall) kroner 141.000, mens Inn på tunet kom ut med et resultat på kroner 216.000,-. I NILFS rapport blir det understreket at jordbruksdrift er en forutsetning for å kunne tilby IPT-tjenester.

Når det gjelder hva kommune og stat tjener på å benytte Inn på tunet tilbud, så baserer dette seg på erfaringer og ikke konkret tallmateriale. Det vil bli jobbet med å få frem tall på dette.

3. Mål

Prosjektets tittel: Kvalitetssikring av Inn på tunet

Visjon:

- **Inn på tunet tilbud skal tilby meningsfylte, forutsigbare og trygge aktiviteter i et levende natur- og gårdsmiljø, og være et attraktivt supplement for oppvekst-, undervisnings-, helse-, arbeids- og velferdssektorene.**

Prosjektets hovedmål er:

- å utvikle et felles, nasjonalt praktisk verktøy for kvalitetssikring for Inn på tunet
- å utvikle et opplegg for opplæring rundt kvalitetssikringssystemet
- å avklare eierskap, finansiering og drift av kvalitetssikringssystemet

Ønsket resultat av hovedprosjektet:

- Det er opprettet et nasjonalt og praktisk kvalitetssikringsverktøy for å sikre Inn på tunet tilbud som utfører av tjenester for oppvekst-, undervisnings-, helse-, arbeids- og velferdssektorene.
- Det er utviklet et godt avtaleverk til bruk mellom kjøper og tilbyder
- Eierskap til kvalitetssystemet, finansiering og drift er avklart
- Nødvendig materiell og kurs er utviklet.
- System for revisjon er avklart, både i forhold til gjennomføring og ansvar.
- Plan for markedsføring og implementering av kvalitetssikringssystemet foreligger

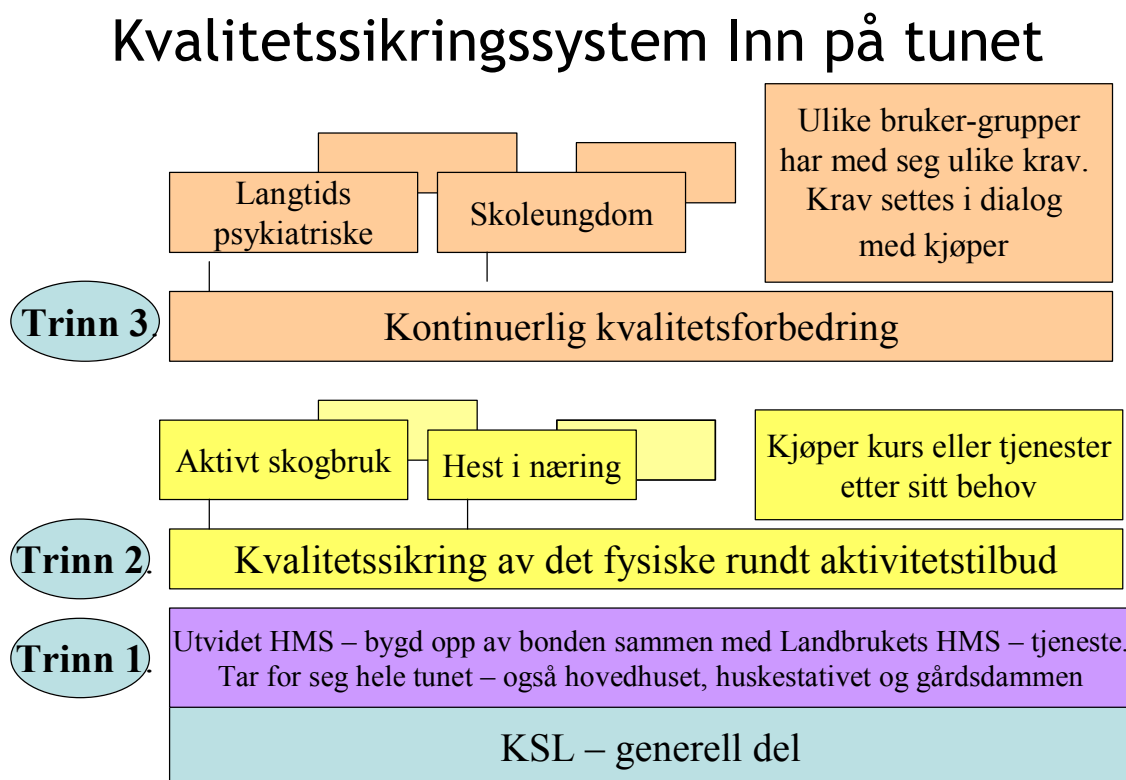
4. Plan for gjennomføring

4.1 Kort beskrivelse av prosjektet:

Prosjektet skal ta for seg både kvalitetssikring av gården og tjenestene. Vi ser for oss at prosjektet kan deles i tre løp, og at disse bygger på hverandre, samtidig som de kan startes uavhengig av hverandre. Det skal videre også tas stilling til eierskap, drift, opplæring og revisjon. Informasjonsarbeid blir en viktig del av prosjektet.

I prosjektets første del, kalt trinn 1, er det særlig kvalitetssikring og risikoanalyse innenfor området helse, miljø og sikkerhet som skal avklares. Prosjektet skal legge til rette for ei verktøykasse innenfor dette området, slik at bonden i samråd med en HMS tjeneste kan lage et opplegg for HMS på sin gård, og som er i tråd med lover og regler og kjøperens forventninger. Dette skal være et system som sørger for å se hele gården og tunet i en sammenheng.

Figur 1: Skisse over oppbygningen av system for kvalitetssikring

Neste fase, trinn2, omfatter utvikling av et system for å kvalitetssikre *aktivitetene* bonden tilbyr. Noen krav vil være generelle, andre vil være mer spesifikke i forhold til aktivitetene som tilbys. Vi må sikre at aktivitetene er risikovurderte og kvalitetssikrede i forhold til kundegruppe og krav fra kjøpersiden. Dette kan for eksempel være tilbud om kurs eller materiell rettet mot aktiviteter knyttet til hest, skogsdrift, dyrestell, matproduksjon eller annet. Det må her tas noen valg i forhold til hvilke aktiviteter prosjektet skal dekke blant mangfoldet en gård kan tilby. I denne delen er det svært viktig å finne frem til kunnskap og materiell som

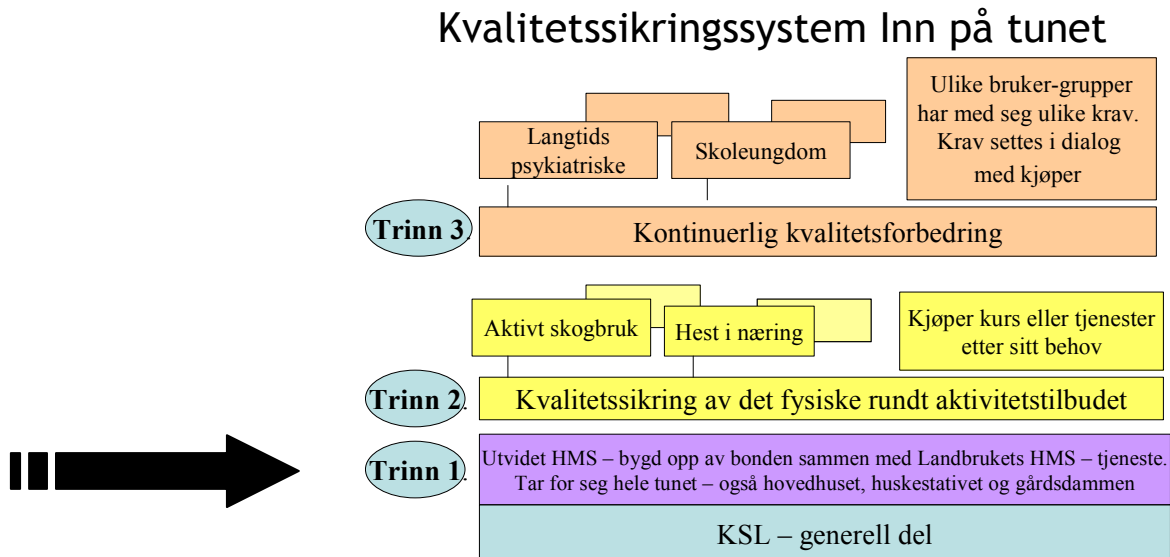
allerede foreligger. Prosjektet tar her sikte på å lage et veiledende verktøy, og det vil ikke kunne være fullstendig utfyllende med tanke på sikker håndtering av for eksempel redskaper til hygienekrav rundt tilberedelse av mat.

Det siste steget i prosessen, kalt trinn 3, er en kontinuerlig kvalitetsforbedring av innholdet i tjenesten som skal selges, som for eksempel det pedagogiske innholdet. Med kontinuerlig kvalitetsforbedring tenker man på det menneskelige fokuset, som gjør at brukeren av tjenesten opplever oppholdet på gården godt og meningsfylt, og at hensikten med oppholdet blir realisert. Hos mange bønder ligger dette i dag som en naturlig del av den hverdagen bonden tilbyr, men den er ikke alltid dokumentert og synliggjort i forhold til de krav og retningslinjer kunden må forhold seg til. Videre kan også dette punktet omfatte bedriftens etiske retningslinjer, informasjon til brukerne av tjenesten, individfokus og hvordan man utvikler og utfører lederskapet i bedriften. Dette er viktige punkter i forhold til å tilby en god tjeneste som oppfyller samfunnets krav. Prosjektet skal legge til rette for et rammeverk for denne delen av kvalitetsarbeidet.

Et system for kvalitetssikring og systemutvikling må videre ivareta og tilpasses kjøpergruppens krav og strategier. Arbeids- og velferdsetatens og sosial- og helsetjenestenes bruk av Inn på tunet-tjenester må ivareta intensjonene i opptrappingsplanene for rusfeltet og psykisk helse både på kommunalt og spesialisthelsetjenestenivå. Planene må sees i sammenheng med samarbeidet mellom KS og Helse- og omsorgsdepartementet om kvalitetsutvikling i de kommunale tjenestene, Regjeringens handlingsplan mot fattigdom (2006), Regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen (2006), Nasjonal helseplan (St.prp 1, 2007) og NAV-reformen. Stortingsmelding om arbeid, velferd og inkludering (nr. 9, 2006-07) og mot sosial ulikhet i helse (2007) er også relevant for videreutvikling av grønne tjenester for bedre livskvalitet.

5. Utvikling av de tre trinnene i kvalitetssikringssystemet

5.1 Utvikling av Trinn 1 - HMS

Mål:

- Få på plass generelle krav på KSL og HMS for Inn på tunet gårdene som skal være tilgjengelig både på nett og på papir.
- Sørg for at verktøyet er testet ut i forhold til både kjøperne og tilbydernes behov.

Tiltak:

- Sørg for en kartlegging av lovverk av betydning for Inn på tunet næringen, og trekke ut det som er essensielt for denne næringen, og hvordan dette skal implementeres og følges opp for den enkelte tilbyder.
- Klargjør hva som vil være de praktiske konsekvensene gjennom begrepet "Utvidet HMS".
- Sørg for at gode erfaringer fra lignende systemer fra andre land eller næringer blir gjort tilgjengelig og tatt i bruk i det norske systemet
- I samarbeid mellom kjøpersiden og tilbydersiden sikre at kontraktoppsett og innhold i avtaler blir en integrert del av kvalitetssikringssystemet
- Teste ut trinn 1 i samarbeid med utvalgte piloter
- Starte arbeidet med å bygge et rammeverk for hele systemet. Det vil si; hvordan skal de ulike modulene i systemet bygges opp for at det skal være logisk og brukervennlig. Her skal de ulike Inn på tunet tilbudene plasseres og inkluderes
- Gjøre systemet tilgjengelig som et aktivt internettbasert verktøy
- Lage kurs/veiledning til dette trinnet. Vurdere nettbasert kurs og studiering.

Sentrale aktører:

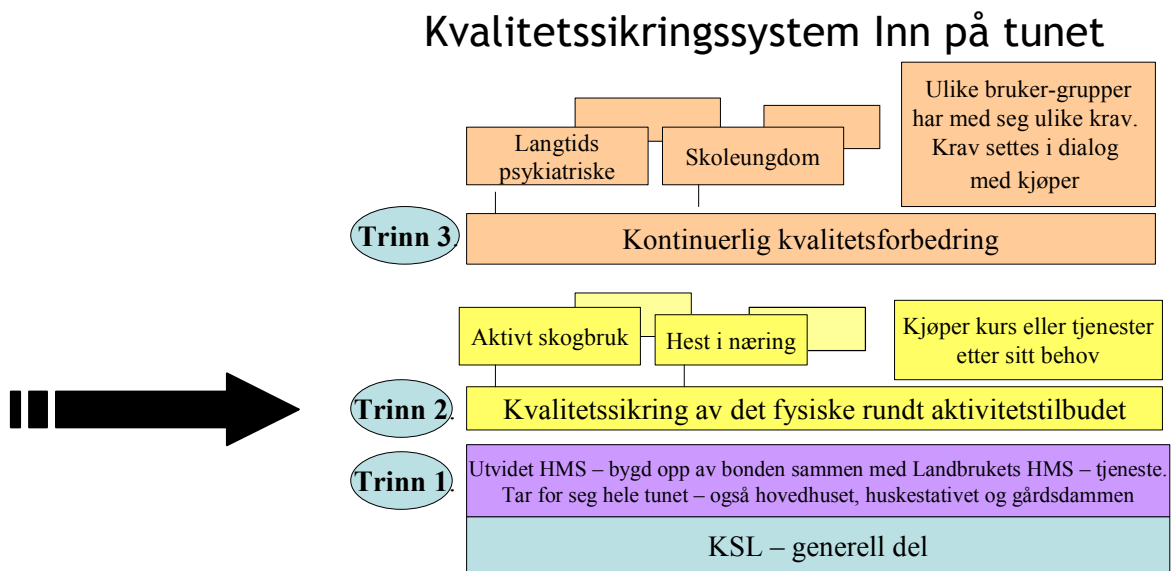
I utviklingen av trinn 1 vil disse ha en sentral funksjon:

- Inn på tunet bønder med praktisk erfaring innenfor kvalitetssikring, KSL Matmerk, Gjensidige og Landbrukets HMS tjeneste
- Fylkesmennene – både sosial og familieavdelingen og landbruksavdelingen, 4H gårdene, Arbeidstilsynet, Mattilsynet, NAV, KS med flere

5.2 Utvikling av trinn 2 – de fysiske forhold rundt aktivitetstilbudet

Delmål:

- Utvikle et system for risikovurdering og kvalitetssikring av de aktivitetene som bonden tilbyr på sin gård. Med aktivitet mener vi her for eksempel ridning, vedklyving, dyrestell, lage mat og traktorkjøring. I dette trinnet mener vi ikke det faglige/pedagogiske eller sosiale innholdet i aktiviteten.

Tiltak:

- Kartlegge de mest brukte aktiviteter som benyttes innenfor Inn på tunet, og få avklart en hensiktsmessig systematisering i forhold til de krav lover og regler setter.
- Kartlegge lovverk av betydning for de mest brukte aktivitetene som tilbys, i forhold til å sikre at aktiviteten ligger innenfor de krav som lover og regler stiller.
- Dialog med Mattilsynet og andre tilsyn for å få avklart hvordan næringa skal forholde seg til eksisterende lovverk.
- Kartlegge, vurdere og synliggjøre eksisterende kurs innenfor kvalitetssikring av de ulike aktivitetene, og eventuelt peke på de områdene som ikke er dekket opp idag.
- Teste ut trinn 2 gjennom utvalgte piloter

Sentrale aktører:

Under gjennomføringen av trinn 2 i systemet for kvalitetssikring vil det være aktuelt å samarbeide med følgende aktører:

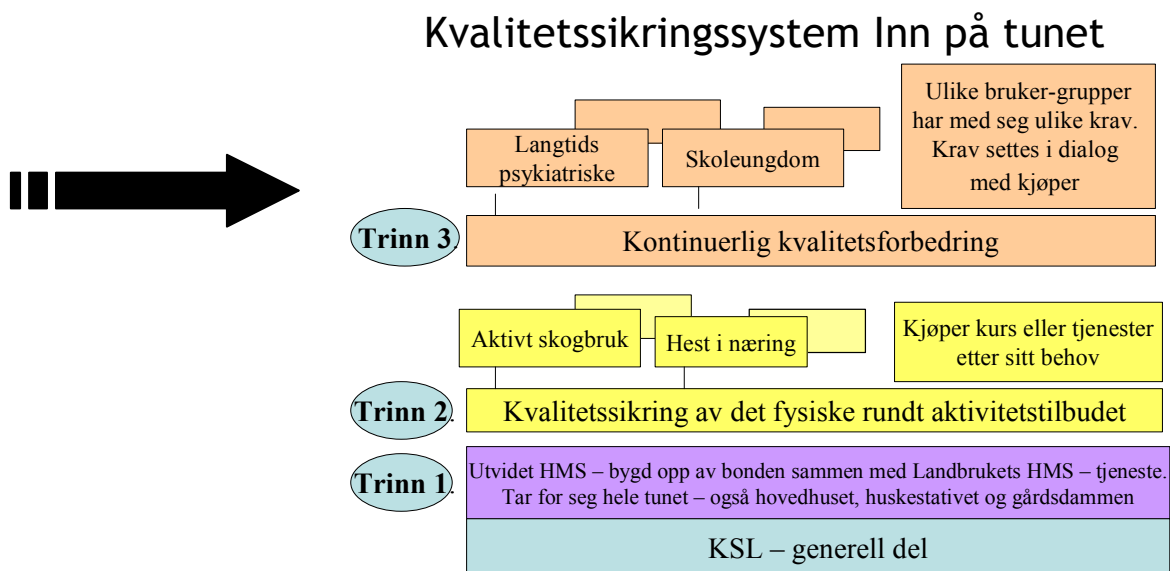
- Inn på tunet bønder med praktisk erfaring innenfor kvalitetssikring av aktiviteter, KSL Matmerk, Gjensidige, Landbrukets HMS tjeneste, Fylkesmannen
- Skogbrukets Kursinstitutt, 4H gårdene, Arbeidstilsynet, Nortura, Norsvin, Norsk Hestesenter, Norsk Lekeplassforum, Attføringsbedriftene m.fl.

5.3 Utvikling av trinn 3 –kontinuerlig kvalitetsforbedring

Trinn 3 skiller seg fra trinn 2 ved at i dette trinnet er det de menneskelige aspektene som står i fokus. Gjennom dette trinnet skal vi sette søkelys på de faktorene som gjør at brukeren av tjenesten opplever oppholdet på gården som godt og meningsfylt, og at kunden oppnår sine mål. Dette trinnet handler om en bevisstgjøring av bedriftens filosofi og fokus i forhold til brukerne man har på tunet. Hos mange bønder ligger dette i dag som en naturlig del av den hverdagen bonden tilbyr, men den er ikke alltid dokumentert og synliggjort i forhold til de krav og retningslinjer bonden bør forhold seg til

Delmål

Utvikle et verktøy for kontinuerlig kvalitetsforbedring. Verktøyet for trinn 3 skal sørge for at tilbyder og kjøper av Inn på tunet tjenesten utvikler et felles syn på den enkelte brukers utfordringer, en felles målforståelse og et felles språk. Verktøyet skal også være nyttig i forhold til evaluering og måloppnåelse.

Tiltak

- Foreta en praktisk inndeling i forhold til at ulike tjenester blir berørt av ulike lovverk
- Sørge for en kartlegging av lovverk av betydning for de ulike tjenestene som tilbys, og trekke ut det som er essensielt for denne næringen, og hvordan dette skal implementeres og følges opp for den enkelte tilbyder.
- I tett dialog med kjøpersiden lage en veileder/et kompendium i forhold til kvalitetssikring av selve innholdet i tjenesten/produktet i samarbeid med kjøpersiden.
- Se på mulige andre systemer og trekke det beste ut av disse.
- Samle inn gode eksempler og gjøre disse tilgjengelige.

Sentrale aktører

- Inn på tunet tilbydere med erfaring fra denne typen kvalitetssikringsarbeid
- Kjøpersiden for eksempel ved SH dir, NAV og KS
- Attføringsbedriftene og deres EQUASS system (en europeisk bransjestandard for leverandører av velferdstjenester)
- Andre aktører; Norges Vel, Fylkesmennene ved både landbruk og sosial- og familie

6. Andre nødvendige tiltak

I tillegg til å utvikle de ulike trinnene i 3-trinns modellen for kvalitetssikring av Inn på tunet er det en noen tiltak som er overbyggende for hele prosjektet. Disse er listet opp nedenfor:

Tiltak med oppstart i første del av prosjektet:

- Oppstartseminar med kvalitetssikring som tema
- Prosjektet skal sørge for å bygge et rammeverk for hele kvalitetssikringssystemet. Det vil si; hvordan de ulike modulene i systemet skal bygges opp for at det skal være logisk og brukervennlig.
- Oppstart utvikling av e-verktøy
- Opprette kontakt med IPT miljøene i Norge og Europa for mulig praktisk samarbeid
- Opprette kontakt med pilotgårder/pilotmiljøer. Finne samarbeidspartnere innenfor ulike tjenestetilbud som kan være deltagere i ulike arbeidsgrupper.
- Inndeling av IPT gårder i forhold til tilbud (for eksempel dele inn etter barn, unge, voksne og eldre, og så igjen se på dagtilbud eller døgntilbud, og så igjen dele inn etter psykiatri, rus, osv)
- Lage en informasjonsplan for å sikre forankring i hele verdikjeden

Tiltak underveis eller mot slutten av prosjektet

- Gjøre systemet tilgjengelig på papir på nett
- Avklare eierskap
- Sørge for at drift og utvikling blir ivaretatt
- Sørge for at revisjon blir ivaretatt
- Avklare om kvalitetssikringssystemet skal medføre en sertifiseringsordning
- Plan for markedsføring systemet overfør kjøper og tilbydersiden.

7. Hovedtiltak og tidsplan i prosjektet

Nr	Aktivitet	Aug Sept	Okt Nov Des	Jan Feb Mars	April Mai Jun	Juli Aug Sept	Okt Nov Des	Jan Feb Mars	April Mai Juni
		08	08	09	09	09	09	10	10
1	Oppstart seminar med kvalitetssikring som tema	→	→						
2	Styringsgruppemøte		okt	feb	mai	sept	nov	feb	Mai
3	Sørge for oppbygning av rammeverket til hele systemet	→		→					
4	Oppstart og utvikling av e-verktøy og internettbasert løsning			→			→		
5	Opprette arbeidsgrupper og piloter	→	→						
6	Trinn 1 (se nærmere beskrivelse)	→						→	
7	Opprette kontakt med IPT miljøene i Norge og Europa	→	→						
8	Lage informasjonsplan og sørge for informasjon underveis		→						→
9	Trinn 2 (se nærmere beskrivelse)		→						→
10	Trinn 3 (se nærmere beskrivelse)				→				→
11	Avklare eierskap					→	→		
12	Avklare drift og revisjon					→	→	→	
13	Gjøre systemet tilgjengelig på papir og nett				→				→
14	Rapport skrivning							→	→

8. Organisering av prosjektet

Prosjektet skal organiseres på følgende måte:

Prosjektansvarlig:	Cesilie Aurbakken, Norges Bondelag
Styringsgruppe:	Kommunesektorens arbeidsgiver og interesseorganisasjon (KS) KSL Matmerk (Kvalitetssikring i landbruket) Norges Bondelag (NB) Fylkesmannens landbruksavdeling/ Arena IPT
Prosjektleder:	Prosjektleder ansettes i Bondelagets Servicekontor A/S
Prosjektmedarbeidere:	- Arbeidsgrupper nedsatt for de ulike trinnene - KSL Matmerk - Landbrukets HMS tjeneste - Gjensidige forsikring

Prosjektet eies av Norges Bondelag men vil bli gjennomført i vårt heleide datterselskap Bondelagets Servicekontor A/S. Det praktiske arbeidet i prosjektet gjennomføres i henhold til prosjektbeskrivelsen. Prosjektet vil være et samarbeidsprosjekt mellom KS, KSL Matmerk og Norges Bondelag. Sentrale aktører som Fylkesmannen, NAV, SH Dir, Innovasjon Norge, Gjensidige, Norges Vel, Landbrukets HMS tjeneste og Inn på tunet tilbydernetverk vil bli trukket med underveis i prosessen.

Prosjektet vil ha en tidsramme på ca 2 år med prosjektstart august 2008. Prosjektet ferdigstilles innen 2010.

Mer om deltagende organisasjonene i styringsgruppa:

KS – kommunesektorens arbeidsgiver og interesseorganisasjon. KS medlemmer har omkring 360 000 ansatte og er en av landets største arbeidsgiverorganisasjoner. KS er kommunesektorens viktigste utviklingspartner, tilrettelegger og formidler medlemmenes behov og leverer en rekke verktøy for effektivisering og kvalitetskontroll. Et overordnet mål for KS er lokaldemokratiske rammevilkår som gjør kommuner og fylkeskommuner til gode samfunnsutviklere og tjenesteutviklere.

Stiftelsen KSL Matmerk - har som formål å skape preferanse for norskprodusert mat. Det skal skje gjennom arbeid med kvalitetsstyring, kompetanse og synliggjøring av norske konkurransefortrinn og opprinnelse overfor matprodusenter, handel og forbrukere. Oppgavene til KSL Matmerk omfatter blant annet forvaltning og videreutvikling av Kvalitetssystem i Landbruket (KSL), merkeordningen Spesialitet og den offentlige lovbaserte

merkeordningen Beskyttede betegnelser. Det skal også utvikles en ny merkeordning for bredden av norsk matproduksjon basert på norsk råvare.

Fylkesmannen er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. På vegne av flere departementer utfører fylkesmannen en rekke forvaltningsoppgaver i forhold til kommuner og enkeltpersoner, og er klagemyndighet og tilsynsmyndighet.

Norges Bondelag er den største fagorganisasjonen for bønder i Norge, og har som mål å trygge landbruket og ivareta bygdens økonomiske, sosiale og kulturelle interesser." Norges Bondelag har i alt 61 500 medlemmer. Et viktig satsingsområde for Norges Bondelag er å bidra til nye næringer med basis i bygdas og gårdens ressurser.

9. *Kritiske suksessfaktorer*

Det er en del forhold som må lykkes for at prosjektet skal nå de oppsatte mål. Disse er:

- Skape eierskap til prosjektet og ordningen hos både tilbyder og kjøpersiden
- Finne en god balanse mellom brukervennlighet og tilfredsstillelse av krav i kvalitetssikringssystemet.
- oppdateringer av regelverk, revisjon og langsiktig finansiering av ordningen er på plass.
- Kunne tilby et godt system for kurs og kunnskapsoppdatering
- At eierskap og drift av systemet blir avklart
- Lykkes med informasjon og markedsføring av systemet ut til tilbyder og kjøpersiden

10. Orddliste

Nedenfor er det satt opp en liste over ord som er brukt i oppgaven. Listen over begreper er ikke fullstendig, og definisjonene er ikke endelige, men ment som en hjelp for leseren.

Aktivitet

Def. Et systematisk og planlagt opplegg for brukeren der vedkommende gjennomgår en prosess med start/innføring, selve aktiviteten og en avslutning

Bruker

En person som nyttiggjør seg et Inn på tunet tilbud

HMS

Def. Helse-, miljø- og sikkerhet

Inn på tunet

Gården som ressurs for opplæring-, helse-, arbeid- og sosialsektor

Inn på tunet bonde

-også kalt tilbyder – se nedenfor

Inn på tunet tjenester/tilbud.

De tjenestene bonden tilbyr i form av en helhetlig pakke med dyr, natur, praktisk arbeid og pedagogisk tilrettelagte aktiviteter.

Internkontroll (IK)

Def. Systematisk tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen

Kjøper

I prosjektbeskrivelsen her er begrepet brukt om den som skal betale for tjenesten. Det vil være for eksempel kommune, stat, fylkeskommune eller private aktører innenfor opplæring-, helse- arbeid- og sosialsektor

KSL (Kvalitetssystem i landbruket)

KSL-standarden definerer krav til gardsdrift og enkeltproduksjoner. Målet med KSL er at all matproduksjon i primærleddet skal skje innenfor et kvalitetssystem. Alle landbrukets organisasjoner står bak kvalitetssystemet. Kvalitetssystemet på den enkelte gard følges opp gjennom KSL-revisjoner, som utføres av KSL-revisorer med landbrukskompetanse og opplæring i revisjonsfaget.

Kvalitet:

Def. Helheten av egenskaper en enhet har og som vedrører dens evne til å tilfredstille uttalte og underforståtte behov. Kvalitet beskriver sammenhengen mellom forventning og erfaring

Kvalitetshåndbok

Def. Dokument som angir kvalitetspolitikk og beskriver organisasjonens kvalitetssystem

Kvalitetssikring

Def. Del av kvalitetsstyring med fokus på tiltro til at kvalitet vil bli oppfylt

Kvalitetsforbedring

Def. Del av kvalitetsstyring med fokus på å øke evnen til å oppfylle krav til kvalitet

Tilbyder

En som tilbyr oppdrag/ selger tjenester til private, kommunale og statlig innenfor opplærings-, helse-, arbeid- og sosialsektor

11. Referanser

”Arbeid, velferd og inkludering”, Stortingsmelding nr. 9 (2006–2007) 3. november 2006. Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

”Du må så før du høster – om arbeidsmarkedstiltak på gård for mennesker med psykiske lidelser.” Meistad, T. & Nyland, R. 2005. Rapport 2/05, Senter for bygdeforskning. ISSN 1503-2035

”Grønn omsorg og Inn på tunet. Frekvensrapport fra en spørreundersøkelse blant gårdbrukere”. Fjeldavli og Meistad (2004):, R-2/04, Norsk Senter for bygdeforskning, Trondheim

”Handlingsplan for Inn på tunet”, Landbruks og Matdepartementet, september 2007, publikasjonskode M-0737
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/aktuelt/nyheter/2007/Des-07/Inn-pa-tunet---et-vekstomrade.html?id=495347>

”Hvordan holde orden i eget hus - Internkontroll i sosial og helsetjenesten.”, Sosial og Helsedirektoratet 2004.

”Inn på tunet – en næring i vekst”, analyse av flaskehalsar og mulige satsingsområder, Bondelagets Servicekontor 2005.
<http://www.bondelaget.no/nyheter/dbafile48777.html>

”Inn på tunet. Nasjonal og regional organisering. Gårdbrukerens økonomi og erfaring”, NILF-notat 2007-8, av Kristin Stokke og Siv Karin Paulsen Rye.
<http://www.nilf.no/Publikasjoner/Notater/Bm/2007/N200708Innhold.shtml>

”Kvalitetssikring av Inn på tunet tilbud og gårder”, forprosjekt av Bondelagets Servicekontor og Norges Vel, 2007
<http://www.bondelaget.no/tema/naringsutv/dbafile83980.html>

”Og bedre skal det bli”, Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten. Sosial og Helsedirektoratet 2006.

”Nasjonal Helseplan.” St.prp.nr.1(2006-2007) kap.6 og 7. Helse- og omsorgsdepartementet 2007.

”Ta landet i bruk”, Landbruks og Matdepartementets strategi for næringsutvikling, 2007, publikasjonskode M – 0734 B
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/dok/Rapporter-og-planer/Planer/2007/Ta-landet-i-bruk.html?id=451401>